

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-681/23-S

Název	Základní škola a Mateřská škola Dřísy
Sídlo	277 14 Dřísy 89
E-mail	<u>reditelka@zsdrisy.cz</u>
IČO	65 601 939
Identifikátor	600 047 547
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dagmar Chalupová
Zřizovatel	obec Dřísy
Místo inspekční činnosti	Dřísy 89
Inspekční činnost na místě	14. – 16. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Dřísy (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Jedná se o vesnickou neúplně organizovanou školu pouze s prvním stupněm základního vzdělávání poskytovaného žákům v šesti třídách,

z nichž dvě paralelní jsou pro žáky 1. ročníku a další čtyři samostatně zřízené pro žáky 2. až 5. ročníku.

K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělává 105 žáků (nejvyšší povolený počet 120 žáků školy je naplněn cca z 88 %), dlouhodobě počet žáků školy výrazně narůstá. Mezi nimi je osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž dva mají individuální vzdělávací plán. Dále škola eviduje 14 žáků s odlišným mateřským jazykem (dále OMJ), převážně bez jazykové bariéry.

V termínu inspekční činnosti z důvodu technické havárie v mateřské škole probíhalo vzdělávání 48 dětí ve dvou místnostech obecního úřadu. Dvě třídy nejstarších dětí byly provizorně spojeny. Nejvyšší povolený počet dětí byl plně využit. Pro 28 dětí bylo vzdělávání povinné, osm z nich mělo odklad povinné školní docházky. Škola vzdělává dvě děti se SVP a tři s OMJ.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno ve třech odděleních s aktuálním počtem 71 účastníků, její naplněnost (73) dosahuje cca 97 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) byla pověřena řízením školy od února 2018, kdy neočekávaně skončila dosavadní ředitelka, do funkce na základě konkurzního řízení byla jmenována s účinností od srpna 2018. Koncepce školy obsahuje jednotlivé cíle ze všech podstatných oblastí její činnosti – v první fázi bylo třeba nově sestavit v podstatě kompletní pedagogický sbor v mateřské i základní škole. Ředitelka nestanovila zástupce a většinu svých kompetencí vykonává sama. Každodenní operativní řízení je vzhledem k velikosti školy a malému pedagogickému sboru funkční. Kumulace funkce ředitelky, výchovné poradkyně a školní metodičky prevence však snižuje účinnost kontrolní funkce řízení. Ředitelka realizuje pouze částečně účinné hospitace, jejichž četnost je nízká a je třeba je cíleně zaměřit zejména na méně zkušené a erudované pedagogy v základní i mateřské škole. Nižší efektivita kontrolní a hodnotící činnosti se projevuje nedostatky při vzdělávání ve škole, tj. např. v méně efektivní realizaci výuky předmětu speciálně pedagogické péče nebo v nevhodně nastaveném rozvrhu pro žáky 4. a 5. ročníku a v neúčelně prováděné pedagogické diagnostice dětí.

Pozitivem školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) je prostřednictvím disponibilních hodin posílení zejména výuky českého a anglického jazyka (angličtina je nabízena již od 1. ročníku) a předmětů z oblasti Člověk a jeho svět, což se příznivě odráží v průběžných výsledcích vzdělávání některých žáků. Povinné školní kurikulum je vhodně doplněno dalšími školními i mimoškolními aktivitami žáků.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům dětí a žáků je vhodně nastaven, spolupráce se účinně rozvíjí při pravidelných schůzkách i osobních jednáních. Vzdělávací nabídku a průběžné činnosti škola dostatečně prezentuje na svých aktualizovaných webových stránkách, třídních schůzkách i nástěnkách. Škola vhodně rozvíjí sounáležitost se zřizovatelem a regionem.

Od poslední inspekční činnosti početně mírně rozšířený a v podstatě zcela obměněný pedagogický sbor je složen z 11 učitelů včetně ředitelky v základní a mateřské škole, osmi asistentek pedagoga v základní a mateřské škole a čtyř vychovatelek školní družiny. Školní poradenské pracoviště tvoří ředitelka jako výchovná poradkyně a školní metodička prevence (bez absolvování specializačního studia), které je k dispozici jedna učitelka s absolvovaným studiem speciální pedagogiky. Ve vzájemné spolupráci vhodně komunikují se školskými

poradenskými zařízeními i zákonnými zástupci, účelně koordinují poskytování podpůrných opatření, vyhodnocování jejich efektivity s cílem dosažení zlepšení stavu však není zcela důsledné. Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon své funkce. Dvě učitelky základní, jedna učitelka mateřské školy a dvě vychovatelky postrádají odbornou kvalifikaci, kterou si aktuálně nedoplňují příslušným studiem. Absence požadované odborné kvalifikace měla jen částečně negativní vliv na úroveň poskytovaného základního a předškolního vzdělávání. Ředitelka se aktivně snaží získat kvalifikované pedagogy.

Daší vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů. DVPP je sice cíleně zaměřené na podporu poskytovaného vzdělávání, ale prakticky se v realizované výuce základní i mateřské školy odráží jen v omezené míře.

Materiální podmínky umožňují vzdělávání podle příslušných ŠVP. Od minulé inspekční činnosti došlo k mírnému zlepšení zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií. Dále byl vybudován bezbariérový vchod pro mateřskou školu a z kmenové třídy školní družiny byla zřízena třída mateřské školy. Pro výuku tělesné výchovy škola využívá ne zcela vyhovující tělocvičnu přebudovanou z bývalé kmenové třídy. Přetrvává absence vhodnějších prostor pro sborovnu pedagogů, zejména pro učitelky mateřské školy a samostatné místnosti pro činnost školní družiny, která má vlastní prostory v půdní vestavbě jen pro jedno oddělení, přestože ředitelka ve spolupráci se zřizovatelem usiluje o změnu tohoto nepříznivého stavu.

Škola disponuje dostatečným množstvím kvalitních pomůcek pro vzdělávání, které jsou většinou účelně využívány. Některé pomůcky nevhodně zajišťují zákonní zástupci nad rámec hrazení úplaty za předškolní vzdělávání. Přidělené finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek pro vzdělávání, tedy do vybavení potřebným zařízením a školními pomůckami i do DVPP.

Žáci, děti i účastníci zájmového vzdělávání jsou seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví ve škole i mimo její prostory. V případě vzniku úrazu jsou následně opětovně poučeni o pravidlech bezpečného chování. Tato praxe je dostatečně účinná, míra školní úrazovosti je nízká. V době inspekční činnosti byly dohledy o přestávkách pedagogy prováděny, budova byla zajištěna proti vstupu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společnými pozitivními vlastnostmi výuky hospitované v základní škole bylo esteticky podnětné a motivační prostředí, příjemná a klidná atmosféra, pracovní charakter hodin a vstřícný vzájemný vztah mezi učiteli a žáky.

Organizace základního vzdělávání byla během inspekce jen částečně správně nastavena, ne zcela respektovala podmínky školy. Při výuce učitelé směřovali ke konkrétním cílům vycházejícím převážně z ŠVP ZV, žáky pro společnou práci vhodně motivovali. Nejčastěji využívali ne vždy efektivní frontální výuku kombinovanou s řízeným rozhovorem, jen v části vyučovacích hodin podporovali rozvoj součinnosti žáků při práci ve skupinách či dvojicích. Žáci v nižších ročnících byli vhodně vedeni ke správnému sezení a psychohygieně čtení a psaní. Mezi klady patřilo účelné využívání digitální techniky převážně učiteli, méně již žáky. Pedagogové téměř nediferencovali výuku a nezadávali úkoly s ohledem na vzdělávací potřeby žáků. Podpora žáků se SVP byla nejvíce patrná tam, kde působila asistentka pedagoga. Většina vyučujících žákům poskytovala bezprostřední zpětnou vazbu k jejich výkonům, žáci nebyli vždy vedeni k sebehodnocení či vzájemnému vrstevnickému hodnocení. Občas se při výuce negativně projevila menší odborná erudice a zkušenost pedagogů.

V mateřské škole po ranním příchodu měly děti dostatečný prostor vyzkoušet různé aktivity z připravené nabídky a pracovat vlastním tempem. Nejčastěji volily konstruktivní hry se stavebnicemi nebo námětové hry. Učitelky sledovaly aktivitu dětí, v případě potřeby je citlivě motivovaly k zapojení do hry nebo k jejímu dalšímu rozvíjení. Společně organizovaný úklid podporoval dovednost spolupráce. Ranní setkání měla převážně motivační a informativní charakter umožňující dětem sdílení vlastních zkušeností a podporující jejich sebeuvědomění a prosociální postoje.

Pohybové aktivity měly ve třídě starších dětí kvalitní úroveň, a to jak z hlediska struktury, tak fyzické zátěže a dynamiky. Ve věkově smíšené třídě nebyl prostor pro cvičení účelně využitý, cviky neměly správně nastavenou rozdílnou náročnost vzhledem k věku a individualitě dětí.

Řízené činnosti vycházely z tematických bloků, zaměření se vhodně týkalo rozvoje čtenářské pregramotnosti a manipulačních dovedností. Efektivně byl tak podpořen vztah ke čtení a schopnost porozumět myšlenkám v textu a umět vzájemně sdílet své zážitky. Zřetelný hlasový projev učitelky přispíval k vhodné logopedické podpoře správné výslovnosti dětí, artikulaci a intonaci hlasu.

Realizovaná grafomotorická cvičení dětí v povinném vzdělávání byla systematická a komplexní. Učitelky zajistily potřebné uvolnění ruky, kontrolovaly správné sezení a úchop tužky. Děti měly dostatečný prostor pro práci s chybou a pro hledání vlastních způsobů řešení. Prostředkem k naplňování záměrů daných v příslušném ŠVP bylo účelně využívané mluvené slovo, kvalitní dětská literatura rozvíjející představivost, myšlení a řeč.

Kvalitu vzdělávání u mladších dětí nepříznivě ovlivnila nízká míra diferenciací činností s ohledem na jednotlivé věkové skupiny i specifické potřeby jednotlivců. Učitelka ale vhodně využívala skupinovou práci, která odpovídala zadaným cílům, podporovala udržení pozornosti a aktivity dětí.

V průběhu vzdělávání učitelky zdařile hodnotily třídu jako celek. Výrazný prostor byl věnován hodnocení jednotlivců a sebehodnocení, prostřednictvím něhož byly děti vedeny k posuzování vlastních pokroků, samostatně a bez obav dokázaly projevit svůj názor.

Pobyt venku byl realizován v dostatečném rozsahu, děti měly prostor pro volnou hru i pohybové aktivity. Při odpoledním odpočinku byla zohledněna individuální potřeba spánku jednotlivců. Příležitost pro zlepšení má škola v podpoře samostatnosti při stravování zejména v době svačin. Pitný režim je zaveden, k jeho využívání během vzdělávání byly děti často motivovány.

Činnosti školní družiny naplňují cíle příslušného ŠVP, jsou vhodně zaměřené na rozvoj osobnostních a sociálních dovedností účastníků a individuálních zájmů. Pestrá škála činností jednotlivých tematických okruhů účelně zohledňuje individuální možnosti účastníků a pozitivně se odráží v jejich výsledcích. Vhodně zařazené pohybové činnosti nenásilně podněcovaly účastníky k zájmu o zvyšování tělesné aktivity a zájmu o sport.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pravidelně využívá různé zdroje pro posuzování kvality v hlavních oblastech své činnosti včetně výsledků vzdělávání (např. ojedinelá hospitační činnost vedení školy, projednávání výsledků vzdělávání žáků v pedagogické radě). Ve školním roce 2021/2022 škola absolvovala výběrové zjišťování výsledků žáků z českého jazyka (průměrná úspěšnost žáků školy je 72 %), dovedností usnadňujících učení (průměrná úspěšnost žáků školy je 56 %) a matematiky (průměrná úspěšnost žáků školy je 50 %). Vedení školy výše uvedené

výsledky registruje a informuje o nich učitele i žáky, ale dosud s nimi dále účinně nepracuje tak, aby docházelo ke kvalitativnímu zlepšování výsledků žáků školy.

Z analýzy prospěchu v posledních dvou školních rocích plyne, že převažuje hodnocení stupněm prospěchu „výborný“ a „chvalitebný“, méně častý je stupeň prospěchu „dobrý“. Žáci ohrožení školním neúspěchem se objevují jen zcela výjimečně. Dosahované vzdělávací výsledky většiny žáků se ŠVP odpovídají očekávaným výstupům ŠVP ZV, jen část z nich prospívá s vyznamenáním. V některých případech však poskytování podpůrných opatření, např. individuální podpora, nebylo pro tyto žáky zcela účinné. Škola se efektivně zabývá úspěšností svých žáků v další školní docházce.

Aktivita zaměřené na prevenci rizikového chování jsou realizovány průběžně v rámci výuky, formou jednorázových projektů, besed a spolupráce s externími organizacemi. Během inspekční činnosti bylo patrné, že škola klade důraz na dodržování nastavených pravidel chování a komunikace. Snížené známky z chování nebyly v posledních dvou školních letech zaznamenány. Ukládaná kázeňská opatření jsou účinná. Příležitostí ke zlepšení je však udělování pochval pro vyšší motivovanost žáků ke školní práci.

Dosahované výsledky předškolního vzdělávání většinou odpovídaly věkovým zvláštěm dětí, starší děti se uměly soustředit na činnost, dokončit ji, uměly zorganizovat hru, domluvit se na společném řešení. Děti většinou dodržovaly dohodnutá pravidla vzájemného soužití, aktivně se zapojovaly zejména do her, zvládaly základní dovednosti související se sebeobsluhou a životosprávou, chápaly základní časové pojmy, orientovaly se v náhradním prostředí učeben v obecním úřadě. Učitelky se zaměřovaly na rozvoj řečových dovedností a správné výslovnosti, v případě potřeby zprostředkovávaly rodičům kontakt na odborníky ze školských poradenských zařízení. Naopak méně časté zařazování zpěvu písní, rytmizace, určování tempa a dynamiky zpěvu, hudební představitosti a hlasového a dechového cvičení mělo negativní vliv na utváření hudebních dovedností dětí.

Pedagogická diagnostika konstatuje aktuální stav rozvoje dítěte v jednotlivých oblastech, většinou postrádá ucelenou analýzu vzdělávacích pokroků a nestanoví konkrétní záměry pro další působení a cílenou individualizaci vzdělávání. Pedagogická intervence není realizována systematicky a v potřebném rozsahu nepřispívá k naplňování vzdělávacích potřeb jednotlivců.

Positivem zájmového vzdělávání pro osobnostní i sociální rozvoj účastníků je posílení jejich sounáležitosti se školou, regionem a společností pomocí zvolených celoročních témat, která se promítají do aktivit přispívajících v naplňování sociálních, personálních, komunikačních a občanských kompetencí. Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou sledovány v průběhu všech pořádaných akcí. Korespondují se stanovenými cíli příslušného ŠVP společně s individuálními možnostmi účastníků.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení školy – jmenování nové ředitelky.
- Výrazný nárůst počtu žáků základní školy a účastníků školní družiny a tomu odpovídající nárůst počtu i zásadní obměna pedagogických pracovníků.
- Mírné zkvalitnění materiálních podmínek pro realizaci všech vzdělávacích programů.

- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně – přetrvává např. nízká míra využití sebehodnocení žáků a dětí, převládající frontální výuka s dominantním působením vyučujících.

Silné stránky

- Vstřícný přístup pedagogických pracovníků ve spojení s esteticky podnětným a klidným prostředím a rozvojem pozitivních sociálních vztahů příznivě podporující základní a zájmové vzdělávání.
- Funkčně nastavený systém primární prevence projevující se nízkou mírou výskytu rizikového chování.
- Využívání vhodných příležitostí k sebereflexi a vzájemnému hodnocení a poskytování konkrétní zpětné vazby vedoucí ke zlepšování osobních vzdělávacích výsledků v předškolním vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší účinnost kontrolního systému včetně didakticko-metodického vedení pedagogických pracovníků částečně se negativně promítající do průběhu i výsledků základního a předškolního vzdělávání.
- Úzká škála účinných a pestrých forem a metod práce podporujících aktivní učení žáků v základním vzdělávání.
- Chybějící diferenciaci zadávaných úloh a cvičení žákům a vzdělávací nabídky dětem vzhledem k jejich individuálním předpokladům, a to jak v případě dětí a žáků nadaných, tak v případě dětí a žáků ohrožených školní neúspěšností.
- Pedagogická diagnostika neobsahující záměry pro další podporu dítěte.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit řízení školy zlepšením účinnosti kontrolního systému včetně didakticko-metodického vedení pedagogických pracovníků.
- Rozšířit řídicí hierarchii školy a podporovat tak efektivnější řízení školy.
- Zavést a dlouhodobě udržovat širokou škálu účinných a pestrých forem a metod práce podporujících aktivní učení žáků v základním vzdělávání.
- Zajistit a podporovat diferenciaci ve vzdělávání dětem a žákům vzhledem k jejich individuálním předpokladům.
- Využívat souhrnnou pedagogickou diagnostiku pro individualizované plánování činností a systematický rozvoj schopností jednotlivých dětí.
- Zařazovat častěji pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti v předškolním vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a Mateřské školy Dřísy, vydaná 12. dubna 2022 včetně platných dodatků
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení s účinností k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. srpna 2018
4. ŠVP pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání účinné ve školním roce 2022/2023
5. Školní řády základní a mateřské školy a vnitřní řád školní družiny účinné ve školním roce 2022/2023
6. Webový školní informační systém Bakaláři
7. Koncepce rozvoje školy z dubna 2018
8. Školní matrika ke dni inspekce
9. Doklady o přijímání k předškolnímu, základnímu a zájmovému vzdělávání a povolení odkladu povinné školní docházky ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Pedagogická diagnostika dětí ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
11. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
12. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
13. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2022/2023, záznamy z hospitační činnosti ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
15. Dokumentace školního poradenského pracoviště platná k termínu inspekční činnosti
16. Materiály k interní a externí evaluaci
17. Výroční zprávy o činnosti školy – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2299/16-S, z 12. října 2016
19. Personální dokumentace – vzorek dokladů o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, přehled účasti a plán DVPP, inzerce k zajištění odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků
20. Ekonomická dokumentace k termínu inspekční činnosti – vzorek dokladů o finančním vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, závazné ukazatele rozpočtu 2022, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022
21. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský

inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Puterová, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.